

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Министерство образования и науки Республики Татарстан

Нурлатский муниципальный район

МБОУ «Бурметьевская СОШ»

РАССМОТРЕНО

на МО учителей
гуманитарного цикла
Н. Наумова М.А.
Протокол №1
от «28» августа 2023 г.

СОГЛАСОВАНО

Зам. директора по УР
Ахметвалиева И.Н.
от «29» августа 2023 г.

УТВЕРДИОНО

Директор школы
для
документов
Исаев Г.Х.
Исп.каз №164
от 28.08.2023 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА
учебного предмета «Родная(татарская)литература»
для обучающихся 10-11 классов

Рассмотрено на заседании
педагогического совета
Протокол №1
от 28 августа 2023 г.

с.Бурметьево 2023

10-11 сыйныфларда «Туган (татар) телдәге әдәбияты» укыту буенча методик тәкъдимнәр

Туган (татар) телдәге әдәбият. 10 сыйныф: Урта гомуми белем бирү оешмалары өчен дәреслек (татар телен туган тел буларак өйрәнүче укучылар өчен) / Д.М. Абдуллина, Г.Н. Мөхәрләмова. – Казан: Татарстан Республикасы Фәннәр академиясе нәшрияты, 2023.

Туган (татар) телдәге әдәбият. 11 сыйныф: Урта гомуми белем бирү оешмалары өчен дәреслек (татар телен туган тел буларак өйрәнүче укучылар өчен) / Д.М. Абдуллина, Г.Н. Мөхәрләмова. – Казан: Татарстан Республикасы Фәннәр академиясе нәшрияты, 2023.

Аңлатма язуы

10-11 сыйныфларда «Туган (татар) телдәге әдәбияты» нигезенә сәнгатьнең тормыш белән бәйләнеше, форма hәм эчтәлек, традицияләр hәм яңачалык бердәмлеге hәм укучыларның тарихи-әдәби мәгълүматларны, әхлакый-этик карашларны аңлау, төп әдәби-теоретик төшөнчәләрне, татар әдәбияты тарихын үзләштерү, әдәби эсәрләрне анализлау, бәяләү, аңлату осталыгын hәм күнекмәләрен формалаштыру, туган (татар) теленең иҗади чараларын үзләштерү принциплары салынган.

«Туган (татар) телдәге әдәбият» дәресләренең эчтәлегендә түбәндәгә юнәлешләр аерылып тора: татар әдәбияты әдәби барышы, проблемалы-тематик блоклар, метапредмет hәм предмет нәтижәләренә ирешүгә юнәлдерелгән hәм төрле компетенцияләр формалаштыруны үз эченә алган әдәбият теориясе.

Бу сыйныфларда татар әдәбиятын укыту программасының эчтәлеге hәм структурасының нигезендә модульле укыту концепциясе ята, анда «Кеше – ин югары кыйммәт», «Кеше hәм милли холык», «Кеше hәм жәмғыять», «Кеше hәм тарих», «Кеше hәм гайлә кыйммәтләре», «Кеше hәм табигать» кебек проблемалы-тематик блоклар аерып бирелә. Алар әдәбиятны үзлегеннән үсештә булган эстетик система буларак кабул итүне формалаштыру мөмкинлеге бирә. Моның нигезендә тарихи-мәдәни әһәмиятке булган эсәрләрнең үзара бәйләнешле бербөтен тәشكил итүен аңлау ята.

«Туган (татар) телдәге әдәбият» өйрәнү түбәндәгә максатларга ирешүгә юнәлдерелгән:

- укучыларда уку, сүз сәнгате эсәрләрен кабул итү культурасын формалаштыру;
- укучыларның әдәбият дәресләрендә өйрәнгән әдәби текстларны анализлау hәм интерпретацияләү күнекмәләрен мөстәкыйль куллана алуларына ирешү.

Әлеге максатлар түбәндәгә бурычларны хәл итүне сорый:

- туган (татар) әдәби мирасын югари кыйммәт буларак кабул итү, аның рухи һәм милли-мәдәни кыйммәт буларак ролен аңлау мәнәсәбәтен формалаштыру;
- сәнгать әсәренең текстын анализлау күнекмәссең үзләштерү (әсәрнең төп темаларын, проблемаларын аерып чыгару, жанр һәм төр, сюжет һәм композиция үзенчәлекләрен, вакыйгаларның урынын, вакытын билгеләү һәм тексттагы стилистик чараларны, сөйләм үзенчәлеген, яшертен эчтәлекне күрә белү осталығы);
- үзлегеннән укыган әсәрләрне, аларның аерым өлешиләрен, телдән һәм язма формада анализлау күнекмәләрен формалаштыру;
- укучыга үз тәжрибәсен телдән һәм язма формада гомумиләштерергә һәм аны аша үткәрергә кирәклө төшенчә һәм терминологик аппаратны үзләштерү;
- төрле жанрлардагы текстларны (сорауларга жаваплар, рецензияләр, аннотацияләр h.б.) үзлегеннән булдыру осталығын формалаштыру;
- уку стратегиясен билгеләү һәм аны тормышка ашыру осталығы;
- уку һәм тикшеренү эшчәнлегендә уку бүлмәләрен, китапханәләр, музейлар, архивларның, шул исәптән цифрлы, виртуаль ресурсларны да куллану осталығын формалаштыру;
- уку эшчәнлегенең төрле формаларын үзләштерү (әдәбият, сәнгать турында проект һәм тикшеренү эшләре h.б.);
- үз туган телендә телдән һәм язма сөйләмне баству өчен өйрәнелгән әдәбият әсәрләрен куллану, шул нигездә сөйләм культурасын камилләштерү.

Ахыргы нәтиҗә булып укучыларның әдәбиятны сүз сәнгате буларак кабул итүләренә ирешү, аның халыкның ижтимагый, мәдәни тормышы, тарихы белән тирәнтен бәйләнгән булуын һәм гомуми әдәби процесс белән аерылгысызлыгын аңлау тора.

ТЕМАТИК ПЛАНЛАШТЫРУ

10 класс – 34 сәгать

№	Тема	Әчтәлек	Сәг. саны	Укучылар эшчәнлегенең төп төрләре
1	Кереш (1 сәгать)	Кереш дәрес. Вакытлы матбулат турында энгәмә	1	Әңгәмәдә катнашу. Уку өчен журнал яки газетаны мөстәкыйль сайлау. Дәреслек белән танышу, аның белән эшләү алгоритмын үзләштерү

2	Кеше – ин югары кыйммәт (20 сәгать)	Кеше – ин югары кыйммәт. Шәхеснең дөньядагы урыны, язмышы мәсъәләсе	1	Уку: мәгънәсен аңлат, иҗади уку. Уку әңгәмәсе: эчтәлек буенча сорауларга жааваплар бирү, уқылган әсәр түрүндә сөйләшүдә катнашу. Әдәби әсәр тексты белән эш: әдәби әсәрнең төрен һәм жанрын билгеләү, геройның хисләрен белдерә торган сурәтләү чараларын билгеләү, сәнгатъелек чараларын тексттан табу, аларның мәгънәләрен аңлау һәм тексттагы эහәмиятен билгеләү. Әсәр героена бәя: автор сурәтләвенә нигезләнеп, телдән, геройның портретын тасвирлау. Әдәби-теоретик тәшенчәләрне үзләштерү
		Күңлемдә көн һаман аяз (Г. Тукайның «Шагыйрь», «Кыйтга» («Көчләремне мин...» шигырьләре)	1	
		Кин Идел кочагында (Г. Рәхимнең «Идел» повестендә яшәү мәгънәсе мәсъәләсе)	1	
		Идел өстенендә ялғыз кәймә (Г. Рәхимнең «Идел» повестендә ялғызылык мотивы)	1	
		Жаныңның ваклыгын сылтама заманга... (Р. Фәйзуллинның «Жаныңның ваклыгын...» шигырендә шәхес иреге һәм фикер иреге мәсъәләсе)	1	
		Мин – алтын төрән! (Р. Харисның «Алтын төрән» шигырендә кеше һәм вакыт мәсъәләсе куельши)	1	
		Юлга чыксан, намусың юлдаш булсын (И. Юзеевның «Өчәү чыктык ерак юлга» әсәрендә тормыш фәлсәфәсе)	1	
		Килер буын синнән ни көтә? (Зөлфәтнең «Кем әле син?», «Дүрт жыр» шигырьләре)	1	
		Күнел ни түрүндә жырлый? (Р. Аймәтнең «Жәйнең соңғы жыры» шигырендә лирик герой фәлсәфәсе)	1	
		Күнел жиһанны коча	1	

		(Л. Гыйбадулинаның «Ә очасы килә...» «...Жирдән – күккә, күктән жиргә кадәр...» шигырыләре)		
		«Кеше – дани тереклекнәң терәге ул» (сочинение язы)	1	
3	Кеше һәм гаилә кыйммәтләре (30 сәгать)	Шәхес һәм гайлә кыйммәтләре. Эдәби эсәрләрдә мәхәббәт, гаилә мөнәсәбәтләре.	1	Уку: эсәрне аңлатп, иҗади уку. Эдәби эсәр тексты белән эшләү: уқыган эсәрләрнен темасын һәм проблемаларын билгеләү, эсәрләрнен идея эчтәлеген ачыклау, текстның тел үзенчәлекләрен ачыклау, эсәрләрдәге тел-сурәтләү чарапарын ачыклау һәм аларның эдәби эсәрдәге ролен бәяләү. Эдәби эсәрне интерпретацияләү. Эдәби-теоретик төшөнчәләрне үзләштерү
		Мәхәббәт сине яраткан кешене бәхетле итү ул (Г. Исхакыйның «Остазбикә» повестендә гаилә бәхете мәсьәләсе)	1	
		Хатын-кыз бәхете – ана булуда (Г. Исхакыйның «Остазбикә» повестендә психологизм)	1	
		Ана күцеленә кайғы кунмасын (Ә. Еникинең «Ана һәм кыз» хикәясенә ана һәм кыз мөнәсәбәтләренен гәүдәләнеше)	1	
		Ана күцеле балада... (Ш. Хөсәновның «Әни килде» драмасында гаилә мөнәсәбәтләренен асылы)	1	
		Кешенең ин зур бурычы анасы алдында (Ш. Хөсәновның «Әни килде» драмасының проблематикасы)	1	
		Һәр мәхәббәтнең үз тарихы (И. Юзеевның «Гашыйклар тавы» әсәрендә мәхәббәт хисенең гәүдәләнеше)	1	
		Мәхәббәтне ара ераклыгы сыный (И. Юзеевның «Гашыйклар тавы» әсәрендә тормыш фәлсәфәсе һәм мәхәббәт идеалы)	1	
		«Гайлә бәхетенең нигезе яратуда» (сочинение язы)	1	
		Мәхәббәт тормышка ямъ	1	

		<p>ести (Х. Туфанның «Әйткән иден» шигырендә дуслық, мәхәббәт һәм тұгрылыкның ғаилә образының ғаилә – үзе бер дәүләт үл (Р. Фәхретдиновның үтег-нәсыйхәтләрендә татар гаиләсе кануннары) «Яхшылық әшлә дә суга сал» (Проект әшке яклау)</p>		
		<p>Саф хисләр үлемнән дә көчлерәк (М. Жәлилнең «Ышанма» шигырендә рухи ныклық, мәхәббәт һәм изге бурыч мәсьәләләре)</p>	1	
		<p>Улың – нәселеннең дәвамчысы (Р. Мөхәммәтшинның «Тырыйк» хикәясендә гаилә образының ғаилә – үзе бер дәүләт үл (Р. Фәхретдиновның үтег-нәсыйхәтләрендә татар гаиләсе кануннары) «Яхшылық әшлә дә суга сал» (Проект әшке яклау)</p>	1	
		<p>Гаилә – үзенеңдән дәүләт үл (Р. Фәхретдиновның үтег-нәсыйхәтләрендә татар гаиләсе кануннары) «Яхшылық әшлә дә суга сал» (Проект әшке яклау)</p>	1	
4	Кеше һәм милли холык (16 сәгать)	<p>Кеше һәм милли холык. Әдәби әсәрләрдә милли холык гәүдәләнеше</p> <p>Ир язмышы – халық язмышы (М. Гафуриның «Үзем һәм халқым» шигыре)</p> <p>Тел – милли бердәмлек символы (Р. Әхмәтжановның «И туган тел», «Бергәләп жырлык» шигырыләре)</p> <p>Туган телгә олы хөрмәт саклап (Р. Миннүллинның «Туган телемә» шигыре)</p> <p>Үткәннәрне белсән, килемчәгән ачык булыр (Р. Зайдулланың «Карап торам Казаным» шигыре)</p> <p>Холыкның тискәре сыйфатлары да була (Г. Исхакыйның «Жан Баевич» драмасы милли холыкның тискәре яклары)</p>	1 1 1 1 1	<p>Уку: мәғънәсен аңлат, ижади уку. Әдәби әсәр тексты белән эшләү: укыган текстның эчтәлегенә кагылышлы сорауларга жавап бирү, әсәрнен темасын, проблемасын, идеясен ачыклау. Уку-укыту әңгәмәсе: укылган әсәр эчтәлегенә нигезләнеп әңгәмәдә катнашу, үз фикерене формалаштыру һәм аны нигезли һәм яклы алу. Текстны сөйләү: ижади сөйләү. Әдәби-теоретик тәшенчәләрне үзләштерү.</p> <p>Үткән материалны ныгыту: гомумиләштерү, сорауларга телдән жаваплар бирү</p>

		Миллилекене югалту – милләтене югалту ул (Г. Исхакыйның «Жан Баевич» драмасының идея- проблематикасы)	1	
5	Нәтижәләр чыгару (1 сәгать)	Үткән материалны кабатлау. Нәтижәләр чыгару.	1	Комплекслы кабатлау. Гомумиләштерү, сорауларга жаваплар бириү. Контроль тест биренмәрен үтәү

11 класс – 34 сәгать

№	Тема	Әттәлек	Сәг. саны	Укучылар эшчәнлегенең төп төрләре
1	Кеше hәм жәмғиять (10 сәгать)	Кеше hәм жәмғиять (Г. Тукайның «Өзелгән өмид» шигыре)	1	Уку: мәгънәсен аңлат, иҗади уку. Уку әңгәмәсе: тема буенча сорауларга жаваплар, уқылган текст буенча фикер алышуда катнашу, аның нигезендә үз карашыны формалаштыру. Әдәби әсәр тексты белән эшләү: геройның хисләрен белдерә торган сурәтләү чараларын билгеләү, әсәрдән тел-сурәтләү чараларын табу, аларның мәгънәләрен аңлау hәм тексттагы әһәмиятен билгеләү. Иҗади эш: сочинение язу
		Сүз көчле ул... (С. Рәмиевның «Сүзем hәм үзем» шигырендә тормыш идеалы)	1	
		Фәрештә hәм шайтан көрәше (Дәрдемәнднен «Куанды ил, канат какты мәләкләр... » шигырендә халык языышы мәсьәләсе)	1	
		Мәхәббәткә богау салып булмый (К. Тинчуринның «Сүнгән йолдызлар» драмасында мәхәббәт хисенең көче)	1	
		Сугыш – кешелекнең иң зур хатасы (К. Тинчуринның «Сүнгән йолдызлар» драмасында кеше hәм сугыш мәсьәләсе)	1	
		Кешелек кануннарына төзәтмәләр кертелми (И. Такташның «Югалган матурлык» драмасында гайлә hәм мәхәббәт мәсьәләсе)	1	
		Заман үзгәрсә дә матурлык югалмасын (И. Такташның «Югалган матурлык»	1	

		драмасында идеология hем чынбарлық)		
		Әманәт – намус сынавы (Х. Эюповның «Әманәт» шигыре)	1	
		Тик исән булсын, дип, Ватаным. (Р. Валиевның «Ватаным» шигыре)	1	
		«Гаделлек белән бу жиһан тулы нур булыр» (сочинение язы)	1	
2	Кеше hем тариҳ (13 сөгать)	Тарих комы эзләрне күмә (Дәрдемәнднен «Без» шигыре)	1	Уку: мәгънәсен аңлат, иҗади уку. Уку әңгәмәсе: укыган текстның эчтәлеге буенча сорауларга жаваплар, текстның эчтәлеге hем формасы белән бәйле сораулар формалаштыру. Әдәби әсәр тексты белән эшләү: әдәби әсәрдә геройларның позицияләрен аеру, укыган әсәрнең темасын, проблемасын, идея-эмоциональ әчтәлеген билгеләү, геройның хисләрен белдерә торган сурәтләү чараларын билгеләү, сәнгатлелек чараларын тексттан табу, аларның мәгънәләрен аңлау hем тексттагы әһәмиятен билгеләү. Әдәби-теоретик төшөнчәләрне үзләштерү
		Шәхес тарихи жирлектән тулысынча азат түгел (Х. Туфанның «Хәят» шигыре)	1	
		Тарихның канлы битләре дә була (Р. Галиуллин «Боссойко» хикәясе)	1	
		hәр гайләнен үз тарихы... (М. Мәһдиев «Кеше китә – жыры кала» повестендә авыл тормышы)	1	
		Сугыш чорының үз кануннары (М. Мәһдиев «Кеше китә – жыры кала» повестендә авыл тормышына сугышның тәэсире)	1	
		Яшәү дәвам итә... (М. Мәһдиев «Кеше китә – жыры кала» повестендә тарихи чор hем аның хужалары)	1	
		Үткәннәрдән килгән кунак (Т. Миңнуллинның «Шәжәрә» драмасында күтәрелгән проблемалар)	1	
		Намусына тарих тузаны кунмасын (Т. Миңнуллинның «Шәжәрә» драмасында геройлар язмышы)	1	
		Хәзерге ул үткәннәң дәвамы буларак яши (Т. Миңнуллинның «Шәжәрә» драмасының	1	

		идеясе)		
		Тарих ағымына каршы барып булмый (З. Хәкимнәң «Гасыр моны» драмасында тарихи вакыйгаларның геройлар язмышына ясаган борлыш)	1	
		Иленинән аерылган – канаты каерылган (З. Хәкимнәң «Гасыр моны» драмасында шәхес каршылығы)	1	
		Кеше язмышы – үзе тарих (З. Хәким «Гасыр моны» драмасында тарихи чор һәм геройлар язмышы)	1	
		«Кеше китә – жыры кала» (проект эше яклау)	1	
3	Кеше һәм табигать (10 сәгать)	Әдәби әсәрләрдә кеше һәм табигать мөнәсәбәтләрен чагылдыру	1	Уку: мәгънәсен аңлат, ижади уку. Әдәби әсәр тексты белән эшләү: уқылган әсәр әчтәлеге буенча сорауларга жаваплар бирү, әдәби әсәрләренең язылу вакыты, аларда сурәтләнгән чор һәм әсәрдә күтәрелгән проблемаларны чагыштыру, әсәрнең төп фикерен ачыклау, вакыйгалар эзлеклелеген билгеләү, геройга бәя бирү, автор позициясен ачыклау, әсәрдән телсурәтләү ҹараларын табу, аларның мәгънәләрен аңлау һәм тексттагы әһәмиятен билгеләү. Әдәби әсәрне интерпретацияләү. Әдәби-теоретик тәшенчәләрне үзләштерү. Үткән материалны ныгыту: гомумиләштерү, сорауларга телдән жавап бирү. Иҗади эш: сочинение язу
		Шул туфракта язын яшәргә (К. Булатованың «Шуши яктан, шуши туфрактан без» шигыре)	1	
		Табигатьнең дә хәтере бар (Г. Зәйнәшева «Таулар моны» шигыре)	1	
		Болын – табигатьнең гүзәл почмагы...(Ф. Бәйрәмова ның «Болын» повестендә кеше күңеленең табигать белән рухи бердәмлеке)	1	
		Табигать гарасаты – күңелдәге ташкын хисләр (Ф. Бәйрәмованың «Болын» повестендә яшәү көче биргән мәхәббәт хисе)	1	
		Табигать бишегең сау булса ... (Ф. Бәйрәмованың «Болын» повестендә психологизм)	1	

		Шәфкатьлелек – табигать бүләге (Н. Гыйматдинованың «Ак торна карғышы» повесте геройларына бәя)	1	
		Табигать можызасы – Ак торна (Н. Гыйматдинованың «Ак торна карғышы» повестенің темасы һәм күтәрелгән проблемалар)	1	
		Табигатынен үче аяусыз (Н. Гыйматдинованың «Ак торна карғышы» повестенің идеясе)	1	
		«Табигать яратуга мохтаж» (сочинение язы)	1	
4	Нәтижәләр чыгару (1 сәгать)	Үткән материалны кабатлау. Нәтижәләр чыгару.	1	Комплекслы кабатлау. Гомуиләштерү, сорауларга жаваплар бирү. Контроль тест биремнәрен үтәү

Учебно-методическое обеспечение реализации программы:

1. Богданова О. Ю. Теория и методика обучения литературе: учебник для студ. высш. пед. учеб. заведений. – М.: Издательский центр «Академия», 2008. – 400 с.
2. Пранцова Г. В. Методика обучения литературе: практикум. – М.: Флинта: Наука, 2014. – 272 с.
3. Роговер Е. С. Методика преподавания литературы: Учебное 81 пособие. Т. 2. – СПб.: Олимп-СПб, 2016. – 736 с.
4. Сосновская И.В. Методика преподавания литературы в современной школе: монография. – Иркутск: ВСГАО, 2016. – 307 с.
5. Абдуллина Д. М., Мөхәрләмова Г. Н. Әдәбият дәресләрендә шәхескә бәйле универсаль уку гамәлләрен формалаштыру: методик ярдәмлек. – Казан: ИЯЛИ нәшр., 2018. – 46 б.
6. Занидуллина Д. Ф. Мәктәптә татар әдәбиятын уқыту методикасы. – Второе издание, переработанное и дополненное. – Казан: «Мәгариф», 2004. – 367 б.
7. Занидуллина Д. Ф. Урта мәктәптә татар әдәбиятын уқыту методикасы: Методик кулланма. – Казан: «Мәгариф», 2000. – 335 б. Словари
8. Әдәбият белеме: Терминнар һәм төшенчәләр сүзлеге. – Казан: «Мәгариф», 2007. – 231 б.
9. Татар теленец аңлатмалы сүзлеге: 3 томда. – Казан: Тат. кит. нәшр., 1977. – Т. 1. – 476 б.
10. Татар теленец аңлатмалы сүзлеге: 3 томда. – Т. 2. – Казан: Тат. кит. нәшр., 1979. – 726 б.
11. Татар теленец аңлатмалы сүзлеге: 3 томда. – Т. 3. – Казан: Тат. кит. нәшр., 1981. – 263 б.
12. Ханбикова Ш.С. Татар теленец синонимнар сүзлеге / Ш.С. Ханбикова, Ф.С. Сафиуллина. – Казан: Татар. кит. нәшр., 2014. – 263 б. Справочная литература
13. Давыдова Т. Т., Пронин В. А. Теория литературы: учебное пособие. – М.: Логос, 2003. – 232 с.
14. Современная литературная теория. Антология / сост. И. В. Кабанова. – М.: Флинта: Наука, 2004. – 344 с. 82
15. Әдипләребез: библиографик белешмәлек: 2 томда: 1 том / төз. Р.Н. Даутов, Р.Ф. Рахмани. – Казань: Казан: Тат. кит. нәшр., 2009. – 750 б.
16. Әдипләребез: библиографик белешмәлек: 2 томда: 2 том / төз. Р. Н. Даутов, Р. Ф. Рахмани. – Казань: Казан: Тат. кит. нәшр., 2009. – 734 б.
17. Закирҗанов Ә. М. Яңарыш юлыннан (Хәзерге татар әдәбият белеме мәсьәләләре). – Казан: Казан: Тат. кит. нәшр., 2008. – 303 б.
18. Занидуллина Д. Ф. Әдәби эсәргә анализ ясау: Урта гомуми белем бирү мәктәбе укучылары, укутучылар, педагогика колледжлары һәм югары уку йортлары студентлары өчен кулланма / Д. Ф. Занидуллина, М. И. Ибраһимов, В.Р. Эминева. – Казань: «Мәгариф», 2005. – 111 б.
19. Занидуллина Д. Ф. Әдәби эсәр: өйрәнәбез һәм анализ ясыйбыз: Урта гомуми белем бирү мәктәбе укучылары, укутучылар, педагогика колледжлары һәм югары уку йортлары студентлары өчен кулланма / Д. Ф. Занидуллина, М. И. Ибраһимов, В. Р. Эминева. – Казань: «Мәгариф», 2007. – 112 б.
20. Занидуллина Д. Ф. Әдәбият кануннары һәм заман. – Казан: Татар. кит. нәшр., 2000. – 271 б.
21. Занидуллина Д. Ф. Дөнья сурәте үзгәрү: XX йөз башы татар әдәбиятында фәлсәфи әсәрләр: монография. – Казан: Татар. кит. нәшр., 2006. – 191 б.

22. Занидуллина Д. Ф. Модернизм һәм XX йөз башы татар прозасы. – Казан: Татар. кит. нәшр., 2002. – 255 б.
23. Исәнбәт Н. С. Татар халык мәкалъләре. 3 томда: 1 том. – Казан: Казан: Тат. кит. нәшр., 2010. – 623 б.
24. Исәнбәт Н. С. Татар халык мәкалъләре. 3 томда: 2 том. – Казан: Казан: Тат. кит. нәшр., 2010. – 749 б.
25. Исәнбәт Н. С. Татар халык мәкалъләре. 3 томда: 3 том. – Казан: Казан: Тат. кит. нәшр., 2010. – 799 б. 83
26. Татар әдәбияты: Теория. Тарих / Д. Ф. Занидуллина, Ә. М. Закирҗанов, Т. Ш. Гыйләҗев, Н.М. Йосыпова. – Тулыл. 2нче басма. – Казань: «Мәгариф», 2006. – 319 б.
27. Татар әдәбияты тарихы: сигез томда / [сост. Р. Ф. Рәхмани]. –Казан: Тат. кит. нәшр., 2014.– Т. 1.- Т.3. – 2014; Т. 4. – 2016; Т. 5. – 2017; Т. 6. – 2018.
28. Яхин Ф. З. Урта гасырлар татар әдәбияты: Татар шигъриятендә дини мистика һәм мифология. Икенче басма. – Казан: «Раннур», 2003. – 416 б. Периодические издания
29. Газета «Татарстан яшьләре» («Молодежь Татарстана»).
30. Детский журнал «Ялкын» («Пламя»).
31. Литературно-художественный журнал «Идел» («Идель»).
32. Литературно-художественный и документальный журнал «Безнең мирас» («Наше наследие»).
33. Литературно-художественный и общественно-политический журнал «Казан утлары» («Огни Казани»).
34. Научно-методический журнал «Мәгариф» («Магариф»). Федеральные информационные ресурсы
35. Единый банк педагогических практик преподавания родных языков народов России // <http://xn--80aab4aibbtky.xn--p1ai/> (дата обращения: 07.03.2020).
36. Единое окно доступа к информационным ресурсам // <http://window.edu.ru/resource/242/1242> (дата обращения: 07.03.2020).
37. Реестр примерных основных общеобразовательных программ <https://fgosreestr.ru/> (дата обращения: 01.04.2020).
38. Сайт Фонда сохранения и изучения родных языков Российской Федерации <http://родныеязыки.рф> (дата обращения: 07.03.2020). 84 Региональные информационные ресурсы
39. Библиотека художественных произведений на татарском языке // <http://Kitapxane.at.ru> (дата обращения: 17.10.2019).
40. Институт развития образования РТ // <http://www.irort.ru> (дата обращения: 17.10.2019).
41. Министерство образования и науки РТ // <http://mon.tatarstan.ru> (дата обращения: 02.02.2020).
42. Образовательный портал Министерства образования и науки РТ // <http://www.edu.kzn.ru> (дата обращения: 17.10.2019).
43. Портал татарского образования // belem.ru (06.04.2020).
44. Татарский язык: большой электронный свод // <http://www.antat.ru/ru/tatzet> (дата обращения: 17.10.2019).
45. Тексты на татарском языке // <http://Tatarca.boom.ru> (дата обращения: 17.10.2019).
46. УМК «Сәлам!» // <http://selam.tatar> (дата обращения: 20.11.2019).
47. Школьная электронная энциклопедия «Татар иле» // <http://www.tatarmultfilm.ru/> (дата обращения: 02.02.2020).
48. Языки народов России в Интернете // <http://www.peoples.org.ru> (дата обращения: 07.04.2020)